

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

Хмельницький інститут соціальних технологій

Кафедра психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
інституту соціальних
технологій Університету
„Україна”

М. Є. Чайковський

01 09 2023 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ВК.2.5. Диференціальна психологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Психологія

(назва освітньої програми)

освітнього рівня бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності(тей))

Обсяг, кредитів: 150/5

Форма підсумкового контролю: залік

Хмельницький 2023 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ

Викладач	Петреченко Світлана Анатоліївна – доцент кафедри психології та соціальної роботи Хмельницького інституту соціальних технологій, кандидат юридичних наук
Профайл викладача	https://www.hist.km.ua/index.php/component/content/article/283
Канали комунікації	Телефон інституту: (0382) 70-45-56 Телефон викладача: 097-975-04-85 Електронна пошта: svet-petre@meta.ua Вайбер: 097-975-04-85 Кабінет: 43
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу https://vo.uu.edu.ua/ за адресою:	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=3829

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вид дисципліни вибіркова	
	Спеціальність 053 Психологія	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 150		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 7	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		106 год.	110 год.
Індивідуальні завдання		Вид семестрового контролю: залік	

СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади диференціальної психології															
Тема 1. Вступ до диференціальної психології	20	4	2	-	-	-	14	20	2	-	-	-	-	18	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Хронологічна характеристика індивідуального розвитку людини	20	4	2	-	-	-	14	20	-	-	-	-	-	18	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	42	8	4	-	-	2	28	42	2	-	-	-	2	36	
Змістовий модуль 2. Формальні і змістовні властивості індивідуальності															
Тема 3. Здібності, задатки та індивідуальні відмінності людей	20	4	2	-	-	-	14	20	-	-	-	-	-	20	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 4. Індивідуальні та загальні риси особистості	20	4	2	-	-	-	14	20	2	-	-	-	-	18	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації

Тема 5. Статеві відмінності в структурі психофізіологічних функцій	20	4	2	-	-	-	14	20	-	2	-	-	-	18	АР: письмове тестування СР: письмове завдання длясамост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	62	12	6	-	-	2	42	62	2	2	-	-	2	58	
Змістовий модуль 3. Детермінанти міжгрупових відмінностей															
Тема 6. Соціально-класові та етнічно-культурні відмінності	18	4	2	-	-	-	12	18	-	2	-	-	-	16	АР: письмове тестування СР: письмове завдання длясамост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 7. Сімейне оточення та індивідуальні відмінності	20	6	2	-	-	-	12	20	2	-	-	-	-	18	АР: письмове тестування СР: письмове завдання длясамост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 3	40	10	4	-	-	2	24	38	2	2	-	-	2	34	
Усього годин	144	30	14	-	-	6	94	144	6	4	-	-	6	128	
ІНДЗ	6	-	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	6	-	ІНДЗ: реферат
Усього годин	150	30	14	-	-	12	94	150	6	4	-	-	12	128	

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ УПРОДОВЖ СЕМЕСТРУ

	а к	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3
--	--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Вид діяльності студента		кількість	максимальна	кількість	максимальна	кількість	максимальна
		одиниць	кількість балів	одиниць	кількість балів	одиниць	кількість балів
I. Обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1	4	4	6	6	5	5
1.2. Робота на семінарському і практичному занятті	5	2	10	3	15	2	10
1.3. Виконання завдань для самостійної роботи	3	2	6	3	9	2	6
1.5. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Разом			25		35		26
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 86							

II. Вибіркові	
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 14 балів)	
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	7
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	7
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки	7
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	7
2.5. Участь у науковій студентській конференції	7
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе	7
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	7
Разом	14
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 14	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних

інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Авдієнко Р. Ю, Диференційна психологія/ Р. Ю. Авдієнко. 2018. URL: https://stud.com.ua/127987/psihologiya/diferentsialna_psihologiya.

2. Диференціальна психологія : модульний курс : навчальний посібник / Олег Васильович Мазяр. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 284 с.

3. Палій А. А. Диференціальна психологія : «Академвидав», Навчальний посібник, 2010. 432 с.

Допоміжна:

1. Методичні вказівки для самостійної роботи з курсу «Диференціальна

психологія» для студентів спеціальності 053 «Психологія» усіх форм навчання / упорядник І.Л.Моначин. Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2018. 20 с.

2. Диференційна психологія. Підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2013. 600с.

Інформаційні ресурси

1. <http://psyfactor.org/>- "ПСИ-ФАКТОР" - Центр практической психологии.
2. <http://www.twirpx.com>
3. <http://pidruchniki.ws>
4. <http://txtb.ru>
5. <http://studentam.net>
6. <http://upsihologa.com.ua>
7. <http://archive.nbu.gov.ua>
8. <http://townbookie.com>
9. <http://www.ukrreferat.com>

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до диференціальної психології	14
2	Хронологічна характеристика індивідуального розвитку людини	14
Модульний контроль		2
3	Здібності, задатки та індивідуальні відмінності людей	14
4	Індивідуальні та загальні риси особистості	14
5	Статеві відмінності в структурі психофізіологічних функцій	14
Модульний контроль		2
6	Соціально-класові та етнічно-культурні відмінності	12
7	Сімейне оточення та індивідуальні відмінності	12
Модульний контроль		2
ІДНЗ		6
Разом		106

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
--------------------------------	----------------------	------	--------------------------

Змістовий модуль 1.			
Теоретико-методологічні засади диференціальної психології			
Тема 1. Вступ до диференціальної психології (14 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	I-II
Тема 2. Хронологічна характеристика індивідуального розвитку людини (14 год.)	семінарське заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	III
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	IV
<i>Всього: 30 год.</i>	<i>Всього: 11 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Формальні і змістовні властивості індивідуальності			
Тема 3. Здібності, задатки та індивідуальні відмінності людей (14 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	V
Тема 4. Індивідуальні та загальні риси особистості (14 год.)	семінарське заняття, завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VI
Тема 5. Статеві відмінності в структурі психофізіологічних функцій (14 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VII-VIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	IX
<i>Всього: 44 год.</i>	<i>Всього: 14 балів</i>		
Змістовий модуль 3.			
Детермінанти міжгрупових відмінностей			
Тема 6. Соціально-класові та етнічно-культурні відмінності (12 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	X- XI
Тема 7. Сімейне оточення та індивідуальні відмінності (12 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XII-XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 26 год.</i>	<i>Всього: 11 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 6 год.	Реферат	14	XV
Разом: 106 год.	Разом: 50 балів		

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень студента	<p><i>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</i></p> <p><i>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</i></p> <p><i>Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен</i></p>
-------------------------------	--

змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		залік		
90 – 100	відмінно	зараховано	A	відмінно
82 – 89	добре		B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре		C	добре
64 – 74	задовільно		D	задовільно
60 – 63	задовільно		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	не зараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах)</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на електронну пошту. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись</i>

	<i>із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>
--	--

ПЕРЕВІРЕНО:

завідувач

науково-методичного відділу
«01» вересня 2023 р.

Наталія ОСТРОВСЬКА